

[Úvod Divadlo](#) Hra O líné babičce říká, že nikdy není pozdě na všechno krásné, po čem jsme toužili

Hra O líné babičce říká, že nikdy není pozdě na všechno krásné, po čem jsme toužili

23.1.2023 [Ladislav Vrchovský Divadlo Recenze](#)

Činohra Národního divadla moravskoslezského uvedla v neděli v Divadle 12 premiéru inscenace O líné babičce. Dramatizace prozaického příběhu, který pro děti i dospělé napsala Alena Kastnerová, je dílem Daniely Jirmanové, pod dramaturgií je podepsán Pavel Gejguš, režisérem inscenace je Tomáš Jirman. Scénu, kostýmy a loutky navrhl Marek Zákostelecký, hudbu a texty písní napsal Jiří Sedláček. Pohybovou spolupráci poskytla Jana Tomsová.

[Zvětšit](#)

[obrázek](#)

Z inscenace O líné babičce.

Foto: Martin Kusyn

Marek Zákostelecký využil ve svém scénografickém řešení nejen prostor jeviště, ale i stěny divadelního sálu, na které umístil výtvarná pojmenování několika babiččinych dětských snů, na něž přijde postupně řada. Zákosteleckého kostýmy místy odkazují ke grotesce, místy jsou úplně realistické a dnešní.

Hudbu *Jiřího Sedláčka* nazval patrně autor sám rámusomuzikou. Tomuto svému poněkud zlehčujícímu termínu se hudební složka inscenace přibližuje nejvíce v úvodu představení, kdy její interpret, přítomný od začátku až do konce na jevišti, hraje na kytaru způsobem budícím obavy, že v mžiku přetrhá všechny struny. Hudba je to však invenční, dobře svázaná s texty písní na jevišti. Texty nezapřou svého autora, ba právě naopak. Sedláček dodává celku osvěžující humor. Ten navíc umocňuje způsob, jakým režie jednotlivé písně spolu s herci-zpěváky publiku nabízí. A některé z nich nemají daleko k hitu.

Z inscenace *O líné babičce*. (Foto: Martin Kusyn)

Příběh *O líné babičce* napsala *Alena Kastnerová*, jak sama říká, pro čtenáře dětské i dospělé. Daniela Jirmanová ve své úpravě sice myslí na dětského diváka, ale inscenace režírovaná manželem Daniely Jirmanové, hercem a režisérem Tomášem Jirmanem, míří spíše na dospělé diváky, tedy generaci střední a také generaci seniorskou. Tím není řečeno, že děti se při sledování představení bavit nebudou, to jistě platit nebude. Více si však s největší pravděpodobností odnesou dnešní otcové a matky, a pak babičky a dědečkové.

Zvolený scénický jazyk, tedy způsob, jakým ostravští inscenátoři na jevišti zobrazují jednotlivé kapitoly stejnojmenné knížky, vydané nakladatelstvím Albatros v roce 2011, je atraktivní, žánrově velmi blízký grotesce a zajisté osloví hlavně děti, čímž opět není řečeno, že dospělí v hledišti se budou nudit. Režisér Jirman totiž v tomto případě snad nejvíce ze všech svých předchozích režii dal hercům obrovský prostor pro vlastní kreativitu, která vyústila ve strhující komediální situace. Svým způsobem pohádka pro děti i dospělé se opírá i o nápadité využití jevištní techniky a projekce. Pouze místy nadbytečná míra popisnosti a také přílišná úcta k literární předloze a snaha o doslovnost v některých pasážích celek poněkud retarduje. Příčina pravděpodobně tkví v úzkém osobním vztahu k autorce i k jejímu dílu.

Z inscenace O líné babičce. (Foto: Martin Kusyn)

Na samém začátku zazní španělská kytara v rukou multiinstrumentalisty Davida Schreibera, v programu k inscenaci označeného slovem *Orchestr*. Spolu s jeho klarinetem do děje posléze vstupuje babička Milada v podání *Anny Cónové*, pak její přítelkyně Mařenka (*Marie Logojdová*), následuje trojice dospělých označená jako *Rodiče*, jmenovitě *Robert Finta*, *Kamila Janovičová* a *Petr Houska*. Všichni v rychlém a rytmickém tanečním pohybu opakují slova *Ahoj mami, že nám pohlídáš, napřed adresovaná hledišti a poté babičce*, která samozřejmě prosby o hlídání dětí opakovaně přijímá. Ale když se stejná chvíle opakuje počtvrté, utichne rámusomuzika, a z úst Milady zazní naprosto nečekaná slova, zvýrazněná náhlým tichem: „Dneska nemůžu. Měli jste předem zavolat. Teď vám budu hlídat děti, jen když budu mít čas.“

A nastane všeobecné pozdvižení. „Ty máš přece čas pořád! Jsi v důchodu!“ Odpověď Milady je šokující: „Jsem v důchodu, takže mám konečně čas. Čas pro sebe. Všechny vás mám ráda jako nic na světě. Obětovala jsem vám velkou část života, byla jsem přitom šťastná. Ale zbytek svého žití chci už věnovat jen sama sobě.“ Takovým rozhodnutím jsou překvapeni rodiče dětí, i přítelkyně Mařenka.

Z inscenace O líné babičce. (Foto: Martin Kusyn)

Velkou devizou prózy Aleny Kastnerové i jevištního zpracování je hlavně obsah, tedy to, co se před očima čtenáře, respektive diváka odehrává. Prožívání dětských snů na sklonku života způsobem velmi zábavným, ale místy také velmi dojemným, je hlavním tématem i obsahem celé inscenace. Když se senior chová na veřejnosti jako malé dítě, může na první pohled připomínat člověka zbaveného smyslů. Pro všechny účinkující to znamená nutnost velkého fyzického nasazení. Obdivuhodný výkon podává *Anna Cónová*, její taneční a pohybové kreace jsou plné temperamentu a energie. A všichni ostatní za touto herečkou vůbec nezaostávají.

Z inscenace O líné babičce. (Foto: Martin Kusyn)

Režisér Jirman do pozadí scény umístil všechny kostýmy, do kterých se herečky a herci pro jednotlivé situace převlékají. K již vyjmenovaným se přidávají další představitelé jednotlivých postav: *Martin Dědoch*, *Dušan Baran*, *René Jakubišín*. Všechny osm herců dohromady ztělesní velkou plejádu postav: majitele nejrychlejšího auta ve státě, policajty i mafiány, náčelníka domorodého kmene i jeho syna, přednostu stanice Čomolungma i posunovače z téže destinace, horského vůdce i horolezce německé výpravy, psychiatry (parodované jako bytosti zbavené vlastní profesí zdravého rozumu, což je jedna z nejsilnějších scén celého představení), myslivce i lesní zvěř, instruktora potápění i velrybu. I z tohoto výčtu je jasné, že je opravdu na co se dívat.

Představení *O líné babičce* trvá i s přestávkou něco málo přes hodinu a půl. Je jednoznačně rodinné a uspokojí hlavně ty, kteří si díky jeho zhlédnutí uvědomí, že ještě stále není pozdě na všechno krásné, po čem toužili.

Ladislav Vrchovský